

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет ВІТ-АП (Індія)
Державна установа «Інститут економіки
природокористування та сталого розвитку
Національної академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
10 листопада 2022 року

Полтава 2022

Івасенко О.А, к.е.н.,
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Поліщук Д.В.
начальник Комунального підприємства
«Полтава-сервіс» Полтавської міської ради

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КЛАСИЧНИМИ УНІВЕРСИТЕТАМИ УКРАЇНИ

В умовах суттєвих кон'юнктурних зрушень сучасна світова економіка потребує кваліфікаційних фахівців різних сфер діяльності. Одним із потужних джерел їх формування контингенту фахівців на ринку праці є університети. Отже, формування ефективних підходів маркетингу університетів є пріоритетним напрямом.

Серед сучасних підходів в управлінні закладами вищої освіти, що у практиці закордонних університетів визнається пріоритетним, є стратегічний підхід. Саме формування стратегічного бачення та управління закладами вищої освіти зумовлено як об'єктивними вимогами так й умовами еволюційних підходів до управління. У алгоритмі формування стратегічного управління можна виокремити стратегічну частину (визначення орієнтирів, розробка альтернатив розвитку, позиціонування), й оперативну (підбір організаційних інструментів). Успішне досягнення стратегічних цілей закладом вищої освіти забезпечується за умов гнучкої координації діяльності всіх його структурних підрозділів, що є можливим із застосуванням стратегічного управління. Відповідно до постулатів стратегічного управління вирішальним в цьому процесі є саме розроблення стратегії розвитку, тобто – стратегії розвитку університету.

Беручи до уваги, що університет – соціальний інститут, що виконує певне коло задач та видів діяльності в умовах конкуренції. Діяльність університету визначається за такими критеріями: як та яким чином задовольняти потреби цільового ринку.

Запорукою досягнення успішного розвитку є здатність університету до трансформації потенціалу на потенціал успіху, що значною мірою зумовлюється унікальністю стратегії. Унікальність стратегії закладу вищої освіти на нашу думку, має передбачати гармонійне поєднання потенціалу університету з кон'юнктурою ринку. Отже, ефективний розвиток будь-якого університету визначається взаємодією певних внутрішніх та зовнішніх чинників.

На жаль, в практиці діяльності вітчизняних та закордонних університетів спостерігаються відмінності між стратегічним баченням. Керівники закордонних університетів бачать стратегію розвитку університету як чинник успіху, у той час як більшість керівників українських ЗВО витрачають свої

ресурси на розв'язанні поточних завдань. Тому, питання розробки ефективної стратегії розвитку для вітчизняних університетів є актуальним та гострим. Беззаперечно, розробка стратегії розвитку університету є важливим, творчим та трудомістким процесом, проте сучасний університет може конкурувати на ринку освітніх послуг лише за її наявності.

Значення стратегії розвитку університету полягає в тому що:

стратегія виступає як інструмент, що надає можливість спрогнозувати майбутнє університету з точки зору потреб суспільства;

стратегія є моделлю поведінки навчального закладу на ринку освітніх послуг у сучасних умовах, виходячи з того, що зовнішнє середовище буде змінюватися;

стратегія позиціонує університет у колі його конкурентів.

Визначення критеріїв оцінювання ефективності стратегії розвитку університету, які відображають систему ознак, характерних для зазначеного процесу, здійснювалося, виходячи із його сутності та особливостей. Таким чином, нами було виявлено найбільш значущі елементи, за якими можливо оцінити ефективність стратегії розвитку університету:

1. Орієнтація стратегії розвитку за спрямованістю діяльності університету.
2. Визначаються напрями можливого розвитку університету.
3. Орієнтація стратегії за ієрархією в організаційній структурі та у відповідній їй системі управління.
4. Орієнтація стратегії за місцем університету в конкуренції.
5. Характеристика стратегії за способом досягнення конкурентних переваг.

6. Характеристика стратегії за напрямом дії.

7. Способи розроблення стратегії.

8. Структура стратегії, яка містить такі компоненти:

- історична довідка університету,
- оцінка інфраструктури університету,
- аналіз внутрішньої організації університету,
- місія університету,
- визначення цінності університету,
- аналіз стану університету,
- стратегічні цілі та завдання,
- ключові чинники успіху (очікувані результати).

9. Характеристика стратегічних цілей університету .

Варто зазначити, що визначені критерії оцінювання ефективності стратегії розвитку університету допоможуть розробникам стратегій зорієнтуватися на ключових моментах розроблення. Оцінювання стратегії розвитку університету є важливим моментом у практиці управління, оскільки підвищує готовність закладів вищої освіти адекватно реагувати на непередбачені зміни і сприяє обґрунтованому та узгодженому розв'язанню стратегічних проблем

Література

1. Кравченко О.І. Моделювання стратегічного розвитку університету: монографія. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2017. 398 с.
2. Гриньова М. В. Менеджмент загальноосвітніх навчальних закладів: навч. посіб. ПНПУ ім. В.Г.Короленка. Полтава: «АСМІ», 2014. 292 с.
3. Бахрушин В. Місія університетів у світі: історія та сучасність. URL: <http://education-ua.org/ru/articles/167> (дата звернення 1.11.2022)

УДК 338.246.027:631.11

Квятко Т.М., к. е. н., доцент
Державний біотехнологічний університет, м.Харків

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ СПІЛЬНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄВРОСОЮЗУ В СУЧАСНОМУ МАРКЕТИНГОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

У період формування єдиного ринку (1958 р.) аграрна політика становила важливу складову систем державного регулювання економік 6 країн-членів інтеграційного об'єднання. Головна причина впровадження Спільної аграрної політики полягала в тому, що принцип вільного руху товарів відносно аграрної продукції унеможлиблював проведення аграрної політики на рівні окремих країн, що обумовило перенесення регулювання галузі сільського господарства на рівень утвореної Спільноти.

Ключові цілі Спільної аграрної політики полягають у: підвищенні продуктивності виробників аграрної продукції шляхом сприяння технічному прогресу та забезпечення оптимального використання факторів виробництва, зокрема робочої сили; забезпеченні справедливого рівня життя фермерів; стабілізації ринків; забезпеченні наявності запасів продовольства; встановленні прийнятних цін для споживачів [1].

Пропозиції ЄК знайшли втілення у формулюванні дев'яти конкретних цілей (рис. 1).

Для досягнення цих цілей Європейська комісія (ЄК) запропонувала країнам-членам ЄС ряд інструментів, вимоги до їх використання та індикатори для вимірювання прогресу у наближенні до цілей.

Акцент зміщений з дотримання вимог на результат і продуктивність. Універсальний підхід замінено більш гнучкою системою. Країни-члени ЄС отримали більшу свободу у вирішенні того, як краще досягти загальних цілей з урахуванням конкретних проблем фермерів і сільських спільнот. Основним інструментом при цьому стає стратегічне планування.

Стратегічне планування здійснюється у декілька етапів. Розробці стратегічних планів окремих країн передують ретельна оцінка своїх потреб на основі аналізу сильних і слабких сторін, можливостей і загроз (SWOT), яка проводиться у співпраці із зацікавленими сторонами, у тому числі з ЄК.